

U zaključku

UEMS je prihvatila Dublinsku Deklaraciju o KME 1982. godine i njenu modifikaciju 1993., preporuke Savjetodavnoga povjerenstva o medicinskom usavršavanju objavljenu 1992., i namijenjene svim doktorima i deklaraciju o kontinuiranoj medicinskoj edukaciji, koju je objavila Europska akademija za medicinsko usavršavanje 1994. godine. Specijalističke sekcije UEMS-a i njihova tijela (Boards) odlučuju o posebnim zahtjevima za svaku disciplinu na polju KME.

Deklaraciju su prihvatili zastupnici Specijalističkih sekcija UEMS-a u Briselu 1994. godine, a odobrila ju je uprava UEMS-a u Londonu 1994. godine.

Referencije:

1. Sudjelovanje na sastanku UEMS sekcije za fizikalnu medicinu i rehabilitaciju, München 1998, Marsej 1999.
2. UEMS composition, policy, charters. 1958-98. □

Nešto o paraolimpijskom pokretu

Katarina SEKELJ-KAUZLARIĆ

Specijalna bolnica za medicinsku rehabilitaciju, Varaždinske Toplice

"Mogu učiniti mnogo više no što sam mislio da mogu. Tajna je u pokušaju"

(Gary McPherson)

Rečenica je kojom je predsjednik Međunarodnoga paraolimpijskog odbora (IPC) prof. dr. sc. Robert D. Steadward odlučio započeti luksuznu monografiju o paraolimpijskom pokretu.

"Prof. dr. D. Steadward prvi je (a zasad i jedini) predsjednik IPC-a, organizacije koja je pod njegovim vodstvom prerasla u snagu ujedinjenih prilagođenih sportova. Svaka-ko da je on i najpozvaniji da piše o povijesti paraolimpijskih igara jer je sudjelovao u svim njihovim razvojnim i organizacijskim etapama. Siguran sam da će se svi u obitelji Olimpijskih sportova pridružiti meni u želji da ohrabrim i osnažim IPC u njegovom radu na utemeljenju sportskog pokreta za onesposobljene", izjavio je predsjednik Međunarodnog olimpijskog odbora, Juan A. Samaranch u predgovoru spomenute monografije.

Paraolimpijski pokret kao drugi po brojnosti i snazi međunarodni športski pokret, naglo se razvijao. Tako je 1960. godine u Rimu, na prvim Paraolimpijskim igrama sudjelovalo 400 hendikepiranih športaša iz 21 zemlje, a već 1996. u Atlanti 5 000 iz 125 zemalja, u 19 športskih disciplina. Znano je da paraolimpijske igre prate Olimpijske igre, kako ljetne, tako i zimske, te da se razlikuju od Specijalne olimpijade koju čine natjecatelji sa mentalnim hendikepom.

Kako se invalidski šport može smatrati nastavkom uspješne rehabilitacije, ne čudi što je utemeljitelj Paraolimpijskoga pokreta Sir Ludwig Guttmann, neurokirurg, čiji je originalni postupnik u rehabilitaciji nakon ozljede kralješnične moždine u centru Stoke Mandeville, Velika Britanija, temelj suvremene rehabilitacije takvih stanja. U spomenutom centru za rehabilitaciju spinalnih ozljeda održane su 1948. godine prve Paraolimpijske igre (pretežito osoba s paraplegijom) koje su prerasle u međunarodni pokret koji čine natjecatelji s različitim vrstama hendikepa.

Međutim, tijekom nekoliko desetljeća, pokret je doživio punu preobrazbu "iz športa kao dijela medicinske rehabilitacije, preko športa kao rekreacije do vrhunskoga športa za onesposobljene". Na čelu pokreta od 1989. godine je Međunarodni paraolimpijski odbor, a moto pokreta su riječi: "UM, TIJELO, DUH" ukomponirane u logotip temeljen na drevnim elementima yin i yang, te tri boje: crvenoj, zelenoj i plavoj.

Prof. dr. sc. R. D. Steadward, direktor Rick Hansen Centra pri Univerzitetu u Edmontonu, Alberta, Canada, sveučilišni profesor, te direktor Instituta za športsku medicinu u Edmontonu, prvi je predsjednik Međunarodnog paralimpijskog odbora (po treći put izabran na tu odgovornu dužnost!). Njegov osobni stav o športu najbolje oslikava citat: "Šport pomaže da se izgradi životna filozofija. Sa športom rastemo i razvijamo se. Učimo se discipliniranosti. Učimo se korektnosti, suživotu s drugim ljudima, poštivanju različitosti, te timskom radu." Toga vrhunskog stručnjaka iz područja fiziologije športa, istraživača i inovatora športske opreme za onesposobljene, uspješnoga predavača, priznatog organizatora, športaša, ali prije svega ugodnoga sugovornika i izvanredno komunikativnu osobu, upoznali smo tijekom Prvoga mediteranskog kongresa fizikalne medicine i rehabilitacije u Izraelu, prije tri godine. Zatim je prof. Steadward na poziv Specijalne bolnice za medicinsku rehabilitaciju u Varaždinskim Toplicama, po prvi put u svom međunarodnom mandatu, posjetio Hrvatsku. Kao domaćini, organizirali smo niz susreta predsjednika IPC-a sa predstavnicima institucija i organizacija koje se bave invalidskim športom u našoj domovini. Upriličili smo sastanke na razini ministarstava (znanosti, zdravstva, prosvjete i športa, obrane) popraćene medijskom promidžbom, te je prof. Steadward bio gost Hrvatskoga olimpijskog odbora. Svi razgovori završili su preporukom da se u Hrvatskoj osnuje nacionalni paraolimpijski odbor kako bi se invalidski šport mogao samostalno razvijati, uz potporu IPC-a i drugih institucija.

Suradnja liječnika i športskih stručnjaka Specijalne bolnice Varaždinske Toplice i Rick Hansen Centra (Canada) razvila se uspješno na stručnoj i znanstvenoj razini. Prof. Steadward bio je veoma zadovoljan metodama i rezultatima rehabilitacije u ovom velikom rehabilitacijskom centru, a posebice je bio dirnut susretima sa stradalnicima domovinskog rata koji su tijekom rehabilitacije postali vrsni športaši.

Uvaženi gost pohvalio je rad svih stručnjaka Specijalne bolnice, koji su, unatoč otežanim uvjetima rada, uspjeli razviti invalidski sport kao dio rehabilitacije i kao most za povratak u život. Predsjednik IPC-a darovao je Specijalnoj bolnici niz knjiga o fiziologiji športa, športskoj medicini i paraolimpijskim igrama. Dobili smo i niz najnovijih obavijesti o međunarodnim stručnim projektima IPC-a te o mogućnostima da im se pridružimo. Posredstvom prof. Steadwarda upoznali smo se sa stručnjacima na području rehabilitacije i invalidskog športa u mnogim zemljama, a najužu suradnju uspostavili smo sa stručnjacima iz Izraela i Velike Britanije.

Nadamo se da je naša višegodišnja suradnja sa uvažanim stručnjacima i krovnim organizacijama invalidskog športa u svijetu, dobar temelj za ulazak Hrvatske u veliku paraolimpijsku obitelj, koja bi razvoju športa za invalidne osobe mogla dati znatnu potporu. □

U SPOMEN

Doc. dr. Marija Majkić

Završila je srednju medicinsku školu za fizikalnu terapiju i rtg., a kao izvanredni student višu školu za fizioterapeute u Ljubljani, diplomirala je defektologiju, magistrirala i doktorirala.

Aktivna i odlična učenica i učiteljica, želeći uvijek usavršiti lik fizioterapeuta i pomoći bolesnicima, već je u srednjoj školi postala članom predsjedništva terapeuta. Stalno je nastojala da se u Zagrebu ponovno otvori viša škola za fizioterapeute, što joj se i ostvarilo, pa je na toj školi bila ne samo profesor nego i dekan. Također je uspjela u svojim nastojanjima da se osposobe terapeuti koji bi bolesnike rehabilitirali u njihovim domovima.

Bila je jedan od suosnivača Društva fizioterapeuta Hrvatske.

Profesorici Majkić zahvaljujemo za uspješna istraživanja na području kineziologije i terapije. Obilazila je rehabilitacijska središta u svijetu kako bi omogućila da i naši fizioterapeuti dobiju vrhunsko obrazovanje. Pisala je knjige s toga područja, jedine u Hrvatskoj, mnogo je objavljivala u inozemnim časopisima. Bila je vrhunski profesor, iznad svega pošten i velik čovjek i prijatelj. Tako su je doživljavali i takva će se sjećati njeni prijatelji, suradnici i studenti, zahvalni za mnoga znanja kojima ih je poučila.

Vera JUVAN